

รธน. มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๙ วรรคสอง

ป.วิ.อ. มาตรา ๑๗๒ ทวิ/๑

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๒ ทวิ/๑ บัญญัติให้ศาลมีอำนาจพิจารณาและสืบพยานลับหลังจำเลยได้ ในกรณีจำเลยอยู่ในอำนาจศาลและรับรู้สิทธิในการต่อสู้คดีแล้ว เมื่อศาลเห็นว่าจำเลยหลบหนีหรือไม่มาฟังการพิจารณาและสืบพยานโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ศาลออกหมายจับจำเลย หากไม่ได้ตัวจำเลยมาภายในสามเดือนนับแต่วันออกหมายจับ เมื่อศาลเห็นเป็นการสมควรเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมที่จะให้การพิจารณาเป็นไปโดยไม่ชักช้า และจำเลยมีทนายความให้ศาลมีอำนาจพิจารณาและสืบพยานลับหลังจำเลยได้ แต่การพิจารณาและสืบพยานดังกล่าว ต้องมิใช่คดีที่มีอัตราโทษประหารชีวิตหรือคดีที่จำเลยมีอายุไม่เกินสิบแปดปีในวันที่ถูกฟ้องต่อศาล บทบัญญัติดังกล่าวกำหนดหลักเกณฑ์และขอบเขตการใช้ดุลพินิจของศาลในการพิจารณาและสืบพยานลับหลังจำเลยไว้อย่างชัดเจน เพื่อให้การพิจารณาคดีเป็นไปด้วยความรวดเร็วและเป็นธรรม ไม่ขาดอายุความ เป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน สอดคล้องกับกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights) เป็นไปตามหลักความได้สัดส่วน ไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ ไม่กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคล มีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖

นอกจากนี้ บทบัญญัติดังกล่าวให้อำนาจศาลใช้ดุลพินิจในการพิจารณาและสืบพยานลับหลังจำเลยเท่านั้น มิได้เป็นการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าจำเลยเป็นผู้กระทำความผิดหรือเป็นการปฏิบัติต่อจำเลยเสมือนเป็นผู้กระทำความผิด ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ วรรคสอง

ย่อโดย นางสาวณัฐวรัญช์ สุวรรณรัตน์

นักวิชาการคดีรัฐธรรมนูญปฏิบัติการ

นางสาวนฤมล แซ่ไฉ่

ผู้อำนวยการสำนักคดี ๑

นางสาวพรพินี ปลูกเจริญ

ผู้เชี่ยวชาญด้านคดี

นายอดิเทพ อูยยะพัฒน์

รองเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ตรวจ

นางสาวรมปรางค์ สวมประคำ

รองเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ รักษาการแทน

เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ตรวจ